

or arose from the government support which took care of them; 2) organization resulting social philanthropic initiatives of the population; 3) organization of religious persuasion.

That was revealed that the main reason for the increasing number of charities is rapid capitalist development that came along with rising social problems - unemployment, homelessness, abandonment, poverty. The state government itself has been unable to resolve these issues and attracted to this community.

The quantitative and qualitative growth of charities in Ukrainian provinces, and certain categories of people receiving assistance from their side are demonstrated.

Process of creating conditions for charities, simplification of registration and functioning is described. The basic documents are analyzed – “Regulatory for charter companies to help the poor” for membership and funding to charities established on the basis of the statute and the “Statutory charter companies for helping the poor”. The review of other important regulations that define the legal framework of charitable organizations is done. The main task of Russian Union institutions, societies and leaders of public and private care are determined.

Key words: charity, regulatory framework, social care, society.

Отримано 21.04.2015 р.

УДК 378.091.212

Р. В. Седенкова
rosa.sedenkova@mail.ru

СОЦІАЛЬНА ТА ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ: ВЛАСТИВОСТІ, КОМПОНЕНТИ, ЗВ'ЯЗОК

Седенкова Р. В. Соціальна та професійна компетентність студентської молоді: властивості, компоненти, зв'язок. В статті розглядається проблема розвитку соціальної компетентності та професійної компетентності у майбутніх фахівців, що забезпечать у подальшому успішне самоствердження та успішну соціалізацію молоді в суспільстві.

Акцентується увага на системі вищої професійної освіти, котра має забезпечити студентів вмінням швидко адаптуватись до складних

життєвих умов, ефективно взаємодіяти з соціальним середовищем, постійно самовдосконалюватись та працювати в команді.

Здійснюється аналіз міжнародної та вітчизняної нормативної бази, а також наукових праць зарубіжних і вітчизняних вчених, які займались вивченням аспектів розвитку соціальної компетентності у студентів, що навчаються у закладах вищої освіти. Зроблено акцент на сутності, змістовності та структурних характеристиках соціальної компетентності.

Розглядаються різні підходи до визначення термінів «компетентність», «соціальна компетентність», «професійна компетентність». Особлива увага приділяється взаємозв'язку між соціальною компетентністю та професійною компетентністю. Визначаються компоненти та властивості соціальної та професійної компетентностей.

Провідною є ідея розвитку соціальної компетентності студентів, яка залежить від організації навчальної та виховної роботи у закладах вищої освіти. Визначається головна задача освітніх закладів — створення оптимальних психолого-педагогічних, дидактичних та організаційно-методичних умов для соціально-професійного розвитку студентів, що буде сприяти розвитку цілісної особистості фахівця та його особистісних якостей, що певною мірою формуються в процесі постійної роботи над собою.

Обґрунтовується єдність процесів розвитку соціальної компетентності з процесами самоосвіти та самовиховання студентської молоді, які сприяють: самовдосконаленню, саморозвитку, активності студентів самостійно отримувати та поповнювати знання, бажанню безперервно здобувати освіту.

Наводяться форми та методи роботи зі студентською молоддю, які необхідно включити в навчально-виховний процес вищого навчального закладу з метою покращення розвитку соціальної та професійної компетентності студентів.

Ключові слова: компетентність, професійна компетентність, соціальна компетентність, навчально-виховний процес закладу вищої освіти, самовиховання, самоосвіта.

Седенкова Р. В. Социальная и профессиональная компетентность студенческой молодежи: свойства, компоненты, связь. В статье рассматривается проблема развития социальной компетентности и профессиональной компетентности у будущих специалистов. Их формирование обеспечит в дальнейшем успешное самоутверждение и успешную социализацию молодежи в обществе. Акцентируется внимание на системе высшего профессионального образования, которая призвана обеспечить студентов умением быстро адаптироваться к сложным жизненным условиям, эффективно

взаимодействовать с социальной средой, постоянно самосовершенствоваться и работать в команде. Осуществляется анализ международной и отечественной нормативных баз, а также научных трудов зарубежных и отечественных ученых, которые занимались изучением аспектов развития социальной компетентности студентов, обучающихся в учреждениях высшего образования. Сделан акцент на сущности, содержании и структурных характеристиках социальной компетентности. Рассматриваются различные подходы к определению терминов «компетентность», «социальная компетентность», «профессиональная компетентность». Особое внимание уделяется взаимосвязи между социальной компетентностью и профессиональной компетентностью. Определяются компоненты и свойства социальной компетентности и профессиональной компетентности. Ведущей является идея развития социальной компетентности студентов, которая напрямую зависит от организации учебной и воспитательной деятельности в учреждениях высшего образования. В связи с этим определяется одна из основных задач образовательных учреждений — создание оптимальных психолого-педагогических, дидактических и организационно-методических условий для социально-профессионального развития студентов. Соблюдение этих условий будет способствовать развитию целостной личности специалиста, а также его личностных качеств, которые, в определенной степени, формируются в процессе постоянной работы над собой. Обосновывается единство процессов развития социальной компетентности с процессами самообразования и самовоспитания студенческой молодежи, способствующие: самосовершенствованию, саморазвитию, активности студентов самостоятельно получать и пополнять знания, желанию непрерывно получать образование. Сделан акцент на формах и методах работы со студенческой молодежью, которые необходимо включить в учебно-воспитательный процесс высшего учебного заведения с целью улучшения процесса развития социальной и профессиональной компетентности студентов.

Ключевые слова: компетентность, профессиональная компетентность, асоциальная компетентность, учебно-воспитательный процесс вуза, самовоспитание, самообразование.

Сучасна ситуація в Україні вимагає необхідність виховання молоді здатної до змін, до активного включення в соціальне життя країни, з критичним мисленням та засвоєними духовно-моральними цінностями.

Особливої уваги набуває проблема формування соціальної компетентності студентів, що забезпечить у подальшому успішне самоствердження та успішну соціалізацію молоді в суспільстві.

Актуальність проблеми розвитку соціальної компетентності у майбутніх фахівців обумовлена тим, що саме система вищої професійної освіти має забезпечити їх вмінням швидко адаптуватись до складних життєвих умов, ефективно взаємодіяти з соціальним середовищем, постійно самовдосконалюватись та працювати в команді.

Згідно Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту» розвиток соціальної компетентності є одним із важливіших завдань освітнього процесу.

Деякі аспекти розвитку соціальної компетентності у студентів, що навчаються у закладах вищої освіти (ЗВО), представлено у працях вітчизняних та зарубіжних учених, серед яких Г. Балл, П. Боер, П. Бойчук, Н. Борбич, О. Варецька, К. Верде, І. Зарубінська, О. Овчарук, та ін. Особливої уваги заслуговують праці Л. Бахмат, М. Левківського, Ф. Шаріпова, в яких досліджено сутність, змістовність та структурні характеристики соціальної компетентності згідно з положеннями ЮНЕСКО, ЮНІСЕФ, Ради Європи, Міжнародного департаменту стандартів та ін.

Аналіз наукової літератури дає підстави стверджувати, що властивості, компоненти та зв'язок соціальної й професійної компетентності студентської молоді представлено недостатньо, що і обумовило вибір теми нашої статті. Її мета полягає в тому, щоб:

- окреслити різні підходи до визначення термінів «компетентність», «соціальна компетентність», «професійна компетентність».
- висвітлити зв'язок соціальної компетентності з професійною компетентністю;
- зробити акцент на тому, що розвиток соціальної компетентності студентів залежить від організації навчальної та виховної роботи у закладах вищої освіти;
- вказати на єдність процесів розвитку соціальної компетентності з процесами самоосвіти та самовиховання студентської молоді.

Аналіз наукових джерел дав змогу виділити різні підходи до визначення термінів «компетентність» та «соціальна компетентність».

Так, під компетентністю (від лат. – *competentia*) розуміють коло питань, в яких людина «...добре розуміється не лише під час вивчення предмета, групи предметів, а й за допомогою методів неформальної освіти, внаслідок впливу середовища тощо» [4].

Вітчизняний дослідник І. Зязюн вважає «компетентність» властивістю особистості, що виявляється як спосіб самореалізації та саморозвиток індивіда [9].

Є. Шаріпов трактує «компетентність» як сукупність рис (характеристик) особистості, що дозволяють їй якісно виконувати

визначену діяльність, що спрямована на вираження проблем (задач) в певній галузі [14].

Визначення «соціальної компетентності» неоднозначні. Так, російські вчені С. Нікітіна та С. Рачева розуміють «соціальну компетентність» як універсальну здатність особистості, що інтегрує в собі розуміння соціальної дійсності, наявність соціальних знань та вмінь, необхідних для результативного розв'язання практичних соціальних задач, а саме: робити власний вибір та ризикувати, адаптивно сприймати себе у часі, жити, не порушуючи норми суспільства, будувати свій життєвий проект та проектувати його в майбутнє [3].

І. Зарубінська визначає «соціальну компетентність» особистості як складну інтегративну характеристику, сукупність певних якостей, здібностей, соціальних знань і вмінь, переживань, емоційно-ціннісних орієнтацій, переконань особистості, які дають їй можливість активно взаємодіяти із соціумом, налагоджувати контакти із різними групами й індивідами, брати участь у соціально значущих проектах і продуктивно виконувати різні соціальні ролі [6].

Н. Бобріч вважає «соціальну компетентність» набутою здатністю особистості гнучко й конструктивно орієнтуватися в постійних мінливих соціальних умовах та ефективно й творчо взаємодіяти із соціальним середовищем [3].

Аналіз представлених вище наукових праць дає нам підстави стверджувати, що компетентність – це набута властивість особистості, що дозволяє їй ефективно вирішувати поставлені задачі в певній галузі. Соціальна компетентність – це здатність особистості до ефективної взаємодії з соціальним середовищем, що включає вміння швидко пристосовуватись до навколишніх змін, бути соціально активною, здатною до роботи в команді, мати власні погляди та стійкі духовно-моральні цінності.

Для більш детальнішого аналізу поняття «соціальна компетентність» розглянемо її властивості та компоненти. Українські вчені Н. Бібік, Л. Ващенко, О. Локшина [7, с. 85] визначають, що соціальна компетентність включає в себе наступні властивості особистості:

- аналізувати механізми функціонування соціальних інститутів суспільства, визначаючи в них власне місце, та проектувати стратегії свого життя з урахуванням інтересів і потреб різних соціальних груп, індивідуумів, відповідно до соціальних норм і правил, наявних в українському суспільстві, та інших чинників;

- продуктивно співпрацювати з різними партнерами в групі та команді, виконувати різні ролі й функції в колективі, проявляти ініціативу, підтримувати та керувати власними взаєминами з іншими;

- застосовувати технології трансформації та конструктивного розв'язання конфліктів, досягнення консенсусу, брати на себе відповідальність за прийняті рішення та їх виконання;

- спільно визначати цілі діяльності, планувати, розробляти й реалізовувати соціальні проекти та стратегії індивідуальних і колективних дій;

- визначати мету комунікації, застосовувати ефективні стратегії спілкування залежно від ситуації, вміти емоційно налаштуватися на спілкування з іншим.

М. Левківський наголошує на тому, що наступні компоненти соціальної компетентності (особистісна і соціальна свобода, мистецтво соціального діалогу, взаємодії та кооперації між юнаками і дівчатами та старшими поколіннями, соціумом) є реальним наслідком процесу соціалізації [8, с. 335-339].

Згідно з нашою думкою, процес формування наведених вище властивостей особистості можливий за умов проведення ефективної роботи з молоддю, особливо під час навчання та освоєння ними майбутньої професії. Оволодіння певною професією пов'язано із формуванням професійної компетентності.

Термін «професійна компетентність» визначається як інтегративна характеристика ділових і особистісних якостей фахівця, що відображає рівень знань, умінь, досвіду, достатніх для досягнення мети з певного виду професійної діяльності. Її також можна визначити через моральну позицію фахівця. Компетентність фахівця включає професійні знання, вміння і навички, досвід роботи у певній виробничій галузі виробництва, соціально-комунікативні та індивідуальні здібності особистості, що забезпечують самостійність у здійсненні професійної діяльності [5, с. 722].

Аналіз поглядів науковців дає підстави стверджувати, що соціальну компетентність тісно пов'язують з професійною компетентністю.

Так наприклад Л. Павлюк у своїх дослідженнях наголошує на тому, що поняття «соціальна компетентність» невід'ємне від поняття «професійна компетентність», формування і розвиток соціальної компетентності особистості є неможливими поза формуванням її як фахівця-професіонала, де основою розвитку соціальної компетентності є теорія і практика безперервної освіти. Цим, фактично, формування соціальної компетентності ставиться в залежність від формування професійної компетентності, і соціальна компетентність стає складовою професійної [10].

В інших наукових джерелах ми знаходимо думку про те, що саме у процесі професійного навчання відбувається первинне засвоєння професії, визначається життєва і світоглядна позиція майбутнього спеціаліста. Тому головним завданням освітнього процесу є оптимальне урахування особливостей і закономірностей особистісного розвитку та

професійного становлення розвитку студентів, що передбачає, в свою чергу, виявлення взаємозв'язку та взаємозумовленості цих двох процесів [11, с. 99-100]. Адже професійна реалізація особистості на її життєвому шляху передбачає такі основні етапи: професійне самовизначення, професійне становлення в обраній сфері діяльності, фахове зростання і розвиток компетентності [11, с. 82].

Отже, здійснивши аналіз наукової літератури, ми можемо стверджувати, що деякі дослідники розрізняють поняття «соціальна компетентність» та «професійна компетентність», інші науковці поєднують дані поняття як одне ціле. Згідно з нашою думкою, поняття «професійна компетентність» та «соціальна компетентність» є різними за значенням, але досить спорідненими.

Слід зазначити, що процес розвитку соціальної компетентності [13] не містить у своїй структурі завершального етапу. Адже як тільки особистість перестає працювати над собою та професійно самовдосконалюватися, розвиток соціальної компетентності втрачає свою актуальність. Адже його суть полягає у прагненні до саморозвитку, пошуку нових форм, методів, засобів для удосконалення професійної діяльності, виявлення творчого підходу при вирішенні складних професійних завдань. Соціальна компетентність розвивається протягом усього трудового життя людини. Системність даного процесу Т. Хмурина вбачає у забезпеченні розвитку соціальної компетентності у навчальній діяльності, у процесі неперервної практичної підготовки та використання можливостей позанавчальної діяльності [13].

В контексті вищезазначеного конструктивними є погляди Л. Бахмат, яка, посилаючись на програмний документ ЮНЕСКО, зазначає, що нові умови у сфері праці мають певний вплив на цілі викладання та підготовки в галузі вищої освіти. Просте розширення змісту навчальних програм і збільшення навчального навантаження на студентів не можуть бути реалістичним рішенням цієї проблеми. Тому перевагу слід надавати предметам, що розвивають інтелектуальні здібності студентів, дозволяють розумно підходити до технічних, економічних, культурних змін, надають можливість отримувати та розвивати в процесі навчання такі якості, як ініціативність, дух підприємництва й пристосованість, а також дозволяють їм більш упевнено працювати в сучасному виробничому середовищі [1, с. 42-43].

Таким чином, слід констатувати, що вітчизняні вчені визначають соціальну компетентність студентів як комплексну характеристику особистості майбутнього працівника, яка містить систему оцінних соціальних, психолого-педагогічних знань, умінь, навичок, досвіду професійної діяльності, цінностей і мотивів життєдіяльності, а також особистісних якостей, що дають змогу ефективно виконувати соціальні функції в межах своєї компетенції. Соціальна компетентність є результатом професійної підготовки майбутніх фахівців у навчальних

зкладах й виявляється в готовності творчо вирішувати професійні завдання, пов'язані з творенням особистості, формуванням її як активного громадянина своєї держави, підготовкою до діяльності в суспільстві [3].

Отже, на основі вищезазначеного ми можемо стверджувати, що розвиток соціальної компетентності студентів певною мірою залежить від організації навчальної та виховної роботи у закладах вищої освіти.

Дослідження процесу розвитку соціальної компетентності студентської молоді дозволяє виділити декілька актуальних положень, що стосуються її компонентів, умов, показників розвитку.

Так, З. Бондаренко виокремлює чотири базові, фундаментальні компоненти розвитку соціальної компетентності особистості, навколо яких групуються багато інших: відповідальність, терпимість, саморозвиток, позитивне мислення (інтегративний компонент, що охоплює усі попередні, та одночасно присутній у кожному з них) [2].

Щодо розвитку професійної компетентності слід виділити праці І. Демури, який наголошує, що розвиток професійної компетентності у студентів вищих навчальних закладів можливий, якщо:

- процес професійної підготовки імітує професійний простір, адекватний моделі особистості випускника;
- основу формування професійної компетентності студента складає розуміння її суті як інтеграційного утворення особистості, структура якого зумовлена специфікою кваліфікаційного портрету;
- система професійної підготовки студентів у закладах вищої освіти має інтегрувати зміст, що імітує умови майбутньої професійної діяльності на основі принципів систематичності, спадкоємності, міждисциплінарних зв'язків, професійної значущості [11, с. 86-87].

Доцільними є погляди Є. Єгорової, яка зазначає, що розвиток особистості, як і становлення професіонала, є можливим за умов: оволодіння операційною стороною діяльності та усвідомлення суб'єктом навчально-професійної діяльності значущості своєї професії; формування мотивів професійного становлення, оптимального співвідношення змістовних (потреба в самореалізації, інтерес до обраної професії) і адаптивних мотивів діяльності (престижність обраної професії, заробітна плата); формування адекватної самооцінки; гармонізації взаємозумовлених стосунків [11, с. 100-101].

Серед вирішальних показників розвитку соціальної компетентності студентів деякі вітчизняні дослідники [13] визначають позицію студента як суб'єкта навчально-виховної діяльності. Тому перед освітніми закладами постає надзвичайно перспективне завдання створення оптимальних психолого-педагогічних, дидактичних та організаційно-методичних умов для соціально-професійного розвитку студентів. На думку вчених, найважливішою умовою підвищення якості підготовки

студентів є орієнтація практики викладання на застосування особистісно-орієнтованого підходу, при якому найважливішого значення набуває самоцінність того, хто навчається. Отже, орієнтація викладачів на основні принципи цього підходу буде сприяти розвитку цілісної особистості фахівця та його особистісних якостей, що певною мірою формуються в процесі постійної роботи над собою.

Згідно з нашими поглядами, розвиток соціальної компетентності у студентів закладів вищої освіти не можливий без самоосвіти та самовиховання. Адже саме ці процеси сприяють: самовдосконаленню, саморозвитку, активності студентів самостійно отримувати та поповнювати знання, бажанню безперервно здобувати освіту.

Аналізуючи наукові джерела з питання самовиховання можемо констатувати, що самовиховання спирається на досвід самопізнання особистості, на оцінку нею своїх здібностей, ступінь розвитку тих чи інших психологічних якостей, на знання компенсаторних можливостей, найбільш адекватних і ефективних способів та прийомів самовдосконалення [11, с. 224]. Тому ми підтримуємо погляди Л. Рибалко, яка вважає, що студентам недостатньо лише знати про власну самість, їм необхідно закріплювати ці знання в конкретних діях: планувати власне життя, переконувати себе в неодмінних перемогах над труднощами, допомагати іншим долати перешкоди [12, с. 27].

Взявши до уваги вищенаведені погляди, можемо стверджувати, що в процес навчально-виховної діяльності закладів вищої освіти слід включати:

- ґрунтовну та всеохоплюючу практичну діяльність;
- співпрацю ЗВО із компаніями, організаціями, установами з метою покращення навчального процесу та подальшому працевлаштуванні майбутніх фахівців;
- роботу різноманітних гуртків, секцій, клубів де студенти можуть себе самореалізувати, займатись своїм хобі, розвиватись в будь-якому напрямку незалежно від обраної професії;
- активну роботу студентського самоуправління та профкому;
- активно діючу соціально-психологічну службу;
- організовану культурно-дозвіллеву діяльність студентів.

На підґрунті всього, зазначеного вище, ми можемо зробити висновок про те, що питання розвитку соціальної та професійної компетентностей у студентів, які навчаються у закладах вищої освіти, є відкритим. Ринкові умови та соціальна ситуація в країні змушують ЗВО вносити певні зміни в програми підготовки студентів та виховний процес вищої школи, що сприятиме більш ефективному розвитку соціальної та професійної компетентності студентів.

Подальшої розробки потребує розробка моделі розвитку соціальної компетентності у студентів вищого навчального закладу.

Список використаних джерел

1. Бахмат Л.В. Про впровадження компетентнісного підходу у вищу освіту США / Л.В. Бахмат // Наук. вид. «Наукові записки кафедри педагогіки», 2014. – Вип. XXXVI. – С. 41-47.
2. Бондаренко З.П. Модель формування соціальної зрілості особистості у процесі її навчання, виховання і розвитку [Електронний ресурс]. / З.П. Бондаренко. – Режим доступу: http://virtkafedra.ucoz.ua/el_gurnal/pages/vyp11/1/Bondarenko_ZP.pdf&rct=j&q=&esrc=s&sa=U&ei=oM31VKvyBML2UJ7mgYgG&ved=0CBMQFjAA&usq=AFQjCNF9BJ5x5gfyNfCsydxdnX-eM4ue2A. – Назва з екрану.
3. Борбич Н.В. Сучасний аналіз дефініції «соціальна компетентність» особистості [Електронний ресурс] / Н.В. Борбич. – Режим доступу: http://www.google.com.ua/url?url=http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis. – Назва з екрану.
4. Варецька О.В. формування соціальної компетентності педагога засобами медіаосвіти [Електронний ресурс] / О.В.Варецька. – Режим доступу: http://www.google.com.ua/url?url=http://virtkafedra.ucoz.ua/el_gurnal. – Назва з екрану.
5. Енциклопедія освіти / В.Г. Кремень. – Київ: Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.
6. Зарубінська І.Б. Теоретико-методичні основи формування соціальної компетентності студентів вищих навчальних закладів економічного профілю: автореф. дис. на здобуття наук. ступ. докт. пед. наук: спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / І.Б. Зарубінська. – К., 2011. – 39 с.
7. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: Бібліотека з освітньої політики / Під заг. ред. О.В.Овчарук. – К.: “К.І.С.”, 2004. – 112 с.
8. Левківський М.В. Соціальна зрілість молоді в контексті гуманізації виховання / М.В. Левківський // Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді: Зб. наук. праць. – К., 2006. – Вип. 9. – Кн. 1. – С. 335-339.
9. Литвинова Н.В. Поняття «компетенція» і «компетентність» у працях сучасних педагогів [Електронний ресурс] / Н.В.Литвинова. – Режим доступу: <http://www.google.ru/url?url=http://gnpu.edu.ua/files/VIDANNIY/> – Назва з екрану.
10. Павлюк Л.М. Теоретичні аспекти проблеми формування соціальної компетентності старших підлітків / Л.М. Павлюк // Психолого-педагогічні науки. – 2012. – №4. – С. 40-43.
11. Педагогіка і психологія професійної освіти // Науково-методичний журнал. – 2007. – №3. – С. 82, 99-101.
12. Рибалко Л.С., Коваленко Г.С. Формування акмеологічної позиції майбутнього вчителя в процесі фахової підготовки: монографія /

Л.С. Рибалко, Г.С. Коваленко. – Харків: Цифрова друкарня №1, 2013. – 190 с.

13. Хмуринаська Т.О. Особливості формування соціально-професійної зрілості майбутніх соціальних педагогів [Електронний ресурс] / Т.О.Хмуринаська. – Режим доступу: http://www.google.com.ua/url?url=http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/. – Назва з екрану.
14. Шарипов Ф.В. Профессиональная компетентность преподавателя вуза / В.Ф. Шарипов // Высшее образование сегодня. – 2010. – №1. – С. 11-12.

Spysok vykorystanyh dzherel

1. 1. Bahmat L.V. Pro vprovadzhennja kompetentnisnogo pidhodu u vishhu osvitu SShA / L.V. Bahmat // Nauk. vid. «Naukovi zapiski kafedri pedagogiki», 2014. – Vip. XXXVI. – S. 41-47.
2. Bondarenko Z.P. Model' formuvannja social'noï zrilosti osobistosti u procesi її navchannja, vihovannja i rozvitku [Elektronnij resurs]. / Z.P. Bondarenko. – Rezhim dostupu: http://virtkafedra.ucoz.ua/el_gurnal/pages/vyp11/1/Bondarenko_ZP.pdf&rct=j&q=&esrc=s&sa=U&ei=oM31VKvyBML2UJ7mgYgG&ved=0CBMQFjAA&usg=AFQjCNF9BJ5x5gfyNfCsydxdnX-eM4ue2A. – Nazva z ekranu.
3. Borbich N.V. Suchasnij analiz definicij «social'na kompetentnist'» osobistosti [Elektronnij resurs] / N.V. Borbich. – Rezhim dostupu: http://www.google.com.ua/url?url=http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/c. – Nazva z ekranu.
4. Varec'ka O.V. formuvannja social'noï kompetentnosti pedagoga zasobami mediaosviti [Elektronnij resurs] / O.V.Varec'ka. – Rezhim dostupu: http://www.google.com.ua/url?url=http://virtkafedra.ucoz.ua/el_gurnal. – Nazva z ekranu.
5. Enciklopedija osviti / V.G. Kremen'. – Kïiv: Jurinkom Inter, 2008. – 1040 s.
6. Zarubins'ka I.B. Teoretiko-metodichni osnovi formuvannja social'noï kompetentnosti studentiv vishhij navchal'nih zakladiv ekonomichnogo profilju: avtoref. dis. na zdobuttja nauk. stup. dokt. ped. nauk: spec. 13.00.04 «Teorija i metodika profesijnoï osviti» / I.B. Zarubins'ka. – K., 2011. – 39 s.
7. Kompetentnisnij pidhid u suchasnij osviti: svitovij dosvid ta ukraïns'ki perspektivi: Biblioteka z osvith'oï politiki / Pid zag. red. O.V.Ovcharuk. – K.: «K.I.S.», 2004. – 112 s.
8. Levkivs'kij M.V. Social'na zrilist' molodi v konteksti gumanizacij vihovannja / M.V. Levkivs'kij // Teoretiko-metodichni problemi vihovannja ditej ta uchnivs'koï molodi: Zb. nauk. prac'. – K., 2006. – Vip. 9. – Kn. 1. – S. 335-339.
9. Litvinova N.V. Ponjattja «kompetencija» i «kompetentnist'» u pracjah suchasnih pedagogiv [Elektronnij resurs] / N.V.Litvinova. – Rezhim

- dostupu: <http://www.google.ru/url?url=http://gnpu.edu.ua/files/VIDANNIY/> – Nazva z ekranu.
10. Pavljuk L.M. Teoretichni aspekti problemi formuvannja social'noi kompetentnosti starshih pidlitkiv / L.M. Pavljuk // Psihologo-pedagogichni nauki. – 2012. – №4. – S. 40-43.
 11. Pedagogika i psihologija profesijnoi osviti // Naukovo-metodichnij zhurnal. – 2007. – №3. – S. 82, 99-101.
 12. Ribalko L.S., Kovalenko G.S. Formuvannja akmeologichnoi pozicii majbutn'ogo vchitelja v procesi fahovoï pidgotovki: monografija / L.S. Ribalko, G.S. Kovalenko. – Harkiv: Cifrova drukarnja №1, 2013. – 190 s.
 13. Hmurins'ka T.O. Osoblivosti formuvannja social'no-profesijnoi zrilosti majbutnih social'nih pedagogiv [Elektronnij resurs] / T.O.Hmurins'ka. – Rezhim dostupu: http://www.google.com.ua/url?url=http://irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/. – Nazva z ekranu.
 14. Sharipov F.V. Professional'naja kompetentnost' prepodavatelja vuza / V.F. Sharipov // Vysshee obrazovanie segodnja. – 2010. – №1. – S. 11-12.

Sedenkova R. V. Social and Professional Student Competence: Characteristics, Components, Connection.

The present article defines a problem of development of social competence and professional competence of future specialists that will guarantee subsequent successful self-esteem and successful socialization of youth in the society.

The attention is accented on a system of higher professional education which has to provide students with a skill to adapt to difficult living conditions fast, to cooperate with social environment, to self-improve and to work in a team.

The present article deals with international and national normative base and scientific works of foreign and national scientists analysis who studied aspects of student social competence development. The emphasis is put on a subject matter, content-richness and structural characteristics of social competence.

Different approaches to definition of terms “competence”, “social competence”, “professional competence” are considered. Special attention is paid to connection between social competence and professional competence. Components and properties of social competence and professional competence are defined.

The basic idea is student social competence development that depends on organization of training and educational work in higher educational establishments. The main task of educational institutions is to create optimal psychological and pedagogical, didactic and organizational-methodical conditions for social and professional student development that is to promote

development of an integral personality of a specialist and his personal qualities that are formed to some extent in the process of a constant self-improvement.

The unity of the process of social competence development with processes of self-education and self-improvement of student youth are substantiated that encourage self-improvement, self-development, student activity to receive and enlarge knowledge independently, desire to get education at all times.

Forms and methods of work with students are provided which should be included to educational process of the higher educational establishment with a purpose to improve student social and professional competence development.

Key words: competence, professional competence, educational process of the higher educational establishment, self-improvement, self-education.

Отримано 3.04.2015 р.

УДК 378: 37.013:42(043.3)

Н. В. Синюк
nvs1977@mail.ru

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ПРОЕКТУВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПЕДАГОГІВ ЯК УМОВА УСПІШНОЇ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ РОБОТИ В ГАЛУЗІ ПРОФІЛАКТИКИ АДИКЦІЙ

Синюк Н. В. Організація самостійної волонтерської проектувальної діяльності майбутніх соціальних педагогів як умова успішної соціально-педагогічної роботи в галузі профілактики адикцій. У статті проаналізовано організацію волонтерської діяльності майбутніх соціальних педагогів як потужний стимул розвитку їх професійно-особистісної компетентності для профілактичної роботи з учнями, які схильні до адиктивної поведінки. Розглянуто комплекс профілактичного впливу на учнів, які схильні до адикцій. У практичному аспекті волонтерська діяльність майбутніх соціальних педагогів у загальноосвітніх закладах передбачала розробку та впровадження певного типу (дослідного, творчого, інформаційного) соціально-педагогічного проекту. Були вдосконалені дослідницькі, проектувальні, менеджерські, комунікативні та організаційні вміння студентів-волонтерів через розробку проектів, які стосуються профілактики